

The aim of this work is to show the importance of self-efficacy in the profession of a teacher on the basis of theoretical as well as empirical works from this subject by: A. Bandura (1977), R. Schwarzer, S. Hallum (2008), D. H. Schunk (2003), D. H. Schunk, B. J. Zimmerman (2007), E. M. Skaalvik, S. Skaalvik (2016), J. A. Ross (1994) and others.

Attention is paid to the functioning of the teachers with low and high self-efficacy. The article proves that a teacher's high self-efficacy enhances their involvement in work, brings the sense of satisfaction, lowers the level of professional burnout and reduces the intent for abandoning the occupation. Low level of teacher's self-efficacy correlates with the lack of motivation, low involvement in work, preference for routine actions, higher frequency of criticizing the students, the lack of perseverance, higher susceptibility to frustration and higher inclination to abandonment of the profession. The article also indicates and analyses the sources of the constructive development of teacher's self-efficacy. It also shows the importance of teacher's self-efficacy for their students' academic achievements.

Keywords: self-efficacy, teacher self-efficacy, genes, environment, social-cognitive theory, psychical health, sources of self-efficacy, students' academic achievements.

Informacja o autorze:

Durkalevych Iryna Volodmyrivna – dr nauk psychologicznych, wykładowca w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. S. Pigoń, m. Krosno, Polska, iryna.psychologist@gmail.com.

Information about the author:

Durkalevych Iryna Volodmyrivna – PhD in Psychology, State Higher Vocational School S. Pigoń in Krosno, Poland, iryna.psychologist@gmail.com.

Статтю подано до друку 22.06.2017.

УДК 159.923.3:179.9-029:9

© Ю. М. Кашпур, 2017

Ю. М. Кашпур (м. Київ)

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФЕНОМЕНА ВІРНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Кашпур Ю. М. Психологічні аспекти феномена вірності. В статті досліджено етимологічну та лексичну сутність поняття «вірність» Презентовано визначення з синонімічних та тлумачних філологічних словників. Проаналізовано змістову наповненість визначень поняття вірності у філософських, етичних та психологічних словниках. Означено психологічну природу поняття вірності через контент-аналіз існуючих визначень. Доведено неоднозначність трактування вірності у наукових джерелах та сформульовано робоче визначення означеного феномена.

Враховуючи недостатню розробленість цієї проблеми в психології, автор іде шляхом пошуку психологічної природи вірності з позицій фізіологічної, антропологічної та етологічної наук, а також окреслює історичні аспекти вірності як феномену, що має конкретне соціально-психологічне коріння. В цій статті доведено, що вірність межує з такими поняттями як прихильність, турбота, емпатія, довіра, зобов'язання, які вносять до природи означеного явища психологічну складову та визначають його консистенцію. Психологічний зміст поняття «вірність», полягає в его-ідентифікації та наявності у суб'єкта вірності ціннісного ставлення до об'єкта вірності, навіть, всупереч соціально прийнятих канонів. Вірність проходить своє становлення від тимчасового емоційного стану симпатії до стійкого продукту когнітивно-

емоційної єдності, що детермінується нейрогуморальними процесами. Для людей характерна серійна вірність, яка обумовлена тривалим періодом вигодовування дітей та необхідністю виховання й турботи про них.

Ключові слова: вірність, синоніми вірності, смислове значення вірності, психологія вірності, сталість, постійність, відданість, лояльність, прихильність.

Постановка проблеми. Засоби масової інформації, розширюючи сфери свого впливу на свідомість населення, стають основним потсупатором цінностей та установок особистості. Основною тенденцією у світі є прискорення передачі інформації, життєвого ритму та трансформації людських орієнтирів. На фоні цих подій вірність як явище моралі та психологічне утворення може бути нівельовано до рідко застосовуваного терміну. Така ситуація беззаперечно матиме необоротні наслідки. Адже людина, яка за плином щоденних перепитій втрачає не лише відчуття часу, а й цінні контакти та переживання стабільності, які раніше забезпечувала вірність. Етична, як класична і повільно розвиваюча наука, вже не в змозі самостійно нести наповнення цього поняття. Таким чином, психологи мають вже сьогодні працювати над профілактикою та збереженням означеної дефініції, яка протягом століть була однією з ключових основ життєвого устрою людини.

Аналіз наукових досліджень. Одразу зауважимо, що вірність практично не зустрічається як безпосередній предмет наукового пізнання. У більшості випадків під приціл наукового вивчення потрапляють суміжні або близькі по змісту явища. Найбільшим дослідженням означеного поняття є праця І.Свириденко в галузі педагогіки, яка присвятила своє дисертаційне дослідження умовам виховання вірності в особистісних взаєминах студентів. Рядоположно вірність згадується у працях таких психологів та педагогів як: І. Бех, Дж.Боулбі, Л.Бурбо, К. Девіс, І.Кон, А.Маслоу, В.Сухомлинського, М.Чіксенмігай К.Юнг та ін. Проте нам вдалося виявити і чимало наукових розробок у працях філософів (М. Бердяєва, Ф.Енгельса, О.Лосєва, Ф Ніцше, С.Франка, М.Налімова) антропологів (О.Лавджоя, З.Рубіна), літераторів (Франко, Т.Шевченко, М.Коцюбинського) та етнографів (М.Арандаренка, В.Щербаківського, Д.Яворницького) за цією тематикою. Аналіз досліджень останніх показав, що вірність має широке коло застосування і інтерпретується у різних модальностях. На сьогодні наука володіє достатнім запасом теоретичних даних, щоб акумулювати існуючі дані та сформулювати повноцінне визначення терміну «вірність», як психологічного утворення та визначити його особливості.

Метою статті є виокремлення психологічних аспектів феномену вірності з джерел різної спрямованості, акцентування на змістовній складовій цієї дефініції та окреслення модальної площини застосування поняття «вірність» для особистості.

Виклад основного матеріалу та результати досліджень. Не виявивши методологічної основи для вивчення вірності вважаємо за доцільне доцільно розпочати пошук психологічної її сутності через призму синонімічного ряду у джерелах філологічного спрямування, а потім у словниках філософської та психологічної спеціалізації. У синонімічних словниках словниках С.Караванського, Н.Абрамова, З.Александрова поняття «ВІРНИЙ» співставляється з таким синонімами: певний, надійний, незрадливий, непідкупний, прихильний, випробуваний; (-друг) щирий, відданий незмінний, постійний; (-висновок) правильний, точний; (-смерть) неминучий; (- за увагу) слухний, надійний, постійний, відданий [1; 2; 4]. Як видно з презентованого набору слів, вірність співвідноситься з термінами чи явищами, що мають позитивне забарвлення і в свідомості переважної більшості населення сприймається як невід'ємна частина людських стосунків. У смислового сенсі, означений синонімічний ряд вказує на довготривалість дії вірності. Синоніми «незрадливий» та «випробуваний» вказують, що

вірність, по-перше, не є статичним утворенням та розвивається протягом якогось часу, по-друге, воно наповнюється не лише позитивними переживаннями, бо на шляху свого становлення проходить через призму дискомфорту і травмуючих подій, та лише таким чином ідентифікується особистістю як *«перевірена»*. Крім того, вірність можна інтерпретувати як складову патріотичної Я-концепції або професіоналізму особистості. Синоніми *«незмінний»*, *«відданий»* та *«непідкупний»*, вказують на високу ціннісну вартість вірності для особистості. Остання, протягом свого становлення, піддаючись різного роду спокусам, може сумніватися у необхідності дотримуватися обов'язку вірності. Проте, віддаючи перевагу своєму об'єктові вірності, вона шляхом тривалих роздумів відмовляється від певних благ і цим самим наповнює її ціннісним значенням. Тут присутній акцент на глибоких інтимних переживаннях особистості, що мають стійкий і довготривалий характер. Зауважимо, що синонімічний ряд зі словника під редакцією Н.Абрамова містить поняття, що вказують на наявність у вірності негативної модальності. Так, *«манія»*, *«слабкість»* та *«впертість»* свідчать про наявність у неї руйнівних переживань, що провокують ряд психологічних труднощів особистості, яка намагається за будь-яких умов дотримуватись принципів вірності. Як наслідок, відбувається порушення її психологічного гомеостазу [4, с. 53]. Всі презентовані синоніми до поняття «вірність» свідчать про багатогранність природи цього феномену і здатність людини виявляти її у різних обставинах: дружніх та партнерських взаєминах, інтимно-романтичних та професійних стосунках, патріотичних уявлень та материнсько-дитячих контактах і т.д.

У словниках з філософії визначень вірності нами виявлено не було. Натомість, широко це поняття пред'явлене в словниках з етики, за якими вірність – це моральна якість, яка характеризує сталість у ставленні до людей і справи, виконанні обов'язку, відданості відповідним принципам і моральному ідеалу. І.Кон, відносно вірності зазначив, що вона тісно пов'язана з іншими якостями, а саме: принциповістю, упевненістю та стійкістю до труднощів. Вчений стверджує, що змістовно вірність наповнюється лише в результаті поєднання з іншими якостями, наприклад, некритичністю чи несамостійністю [5]. В цьому відношенні М.Г. Тофтул додав, що вірність може бути і джерелом зла. На думку вченого, фанатики-терористи, які часто вбивають ні в чому не винних людей (своїх співвітчизників, одновірців) теж комусь (і чомусь) вірні [6]. Це може вказувати на наявність зв'язку між вірністю особистості, її ідеологією та системою цінностей. Згідно цього припущення, вірність має здатність до поєднання з іншими якостями та рисами особистості та, в результаті, може модифікуватися в утворення з позитивною та негативною модальністю.

Серед психологічних визначень поняття вірності зустрічається лише у тлумачному словнику В.Б. Шапара, згідно якого воно є психосоціальною позитивною якістю особистості, що впливає з его-ідентичності, завдяки якій люди мають можливість мислити й діяти відповідно до ідеології, незважаючи на властиві їй протиріччя та обмеження [3, с. 62]. На думку вченого, вірність створює для особистості відчуття належності і дає можливість їй ідентифікувати себе як члена соціальної групи, котрий керується певною системою цінностей і визначає певні орієнтири у мисленні та взаєминах. На нашу думку, це визначення окреслює вірність в контексті соціальної психології і не відображає всієї різноманітності застосування цього утворення.

З'ясувалося, що питання вірності та зради залишаються актуальними не лише у гуманітарних науках, а й у дослідженнях природничого циклу. Вчені (Г.Ленг, С.Меллой, Х.Фішер, та ін.) весь час намагаються пояснити природу цих феноменів з фізіологічної точки зору. Предметом їх дослідження виступає вірність, насамперед, у міжособистісних стосунках. Аналізуючи розвиток взаємин двох людей на різних стадіях комунікації, фізіологи прийшли до висновку, що їх міжособистісна поведінка детермінується цілою сукупністю гормональних речовин, які по чергово продукуються залозами внутрішньої секреції [7]. На стадії *прихильності*

розвитку значущих стосунків, фізіологи С.Хазанс та А.Бартелс визначили, що домінуючим гормоном є окситоцин, який діє на організм людини як м'яке заспокійливе, знижує тривожність, розслабляє, а також здійснює слабкий наркотичний ефект, нестача якого спонукає індивіда шукати нових регулярних контактів зі своїм партнером, адже під дією його запаху, або навіть згадки про нього ця речовина рефлекторно знову продукується залозами внутрішньої секреції і, як наслідок, викликає приємні та ніжні відчуття. Це вказує на те, що особистість на психофізіологічному рівні виявляє зацікавленість у тому, щоб залишатися зі своїм суб'єктом вірності якомога довше, адже для неї це запорука комфорту та захищеності. Посилює нужду в партнерові ще один, не менш важливий у означеній схемі, гормон – вазопресин, який викликає *емпатію* та спонукає людину до побудови глибоких інтегруючих взаємин зі своїм суб'єктом вірності [8]. Ми розділяємо таку позицію фізіологів щодо розвитку парних взаємин та відмічаємо, що цей алгоритм має багато спільного з побудовою взаємин вірності, а можливо є платформою для становлення такої морально-особистісної якості як *вірність*.

Цікавими щодо вірності є спостереження етологів та зоопсихологів. Невдаючись до презентації прикладів взаємин вірності серед представників фауни, вважаємо за потрібне лише окреслити наші наступні висновки, що пояснюють специфіку цього феномена у тварин:

- у більшості випадків вірність у тваринному світі обумовлена доглядом один за одним, потребою в охороні свого житла та захистом нащадків;
- вірність у тварин не є радикальною і не зберігається при умові смерті одного з партнерів. Відтак, стереотипні уявлення про самопожертву окремих представників фауни є гіперболізованими;
- моногамність у тварин зберігається лише з конкретним партнером і протягом якогось часу. У випадку розриву стосунків вони вдаються до нових взаємин;
- тварини є вірними лише у подружніх стосунках. Зі своїм потомством вони сепаруються в ході реалізації програми «турбота про нащадків». Це може свідчити про притаманність тваринам також двох окремих явищ прив'язаності та вірності.
- тваринам притаманна чуйність та співпереживання. Цим пояснюються випадки турботи один про одного під час хвороби партнера та відмову від еміграції. Це може свідчити про наявність у змісті вірності названих емоційних конструктів.

Антропологи О. Лавджой та Г.Вейнер вважають, що складність пояснення феномена вірності полягає у офіційному позиціонуванні людини як моногамної істоти. Тоді як їх спостереження доводять, що виду *Homo sapiens* більше притаманна не чиста, а «серійна моногамія» (поєднання моно- та полігамії), відповідно до якої людина може забезпечити більшу турботу про себе та нащадків під час спільного проживання, а також, одночасно, мати дітей від інших партнерів, не чекаючи втрати одного з подружжя, як це буває серед певних видів тварин. Це дозволяє зайняти людям панівне місце в еволюції тваринного світу і напрацювати складні і багатогранні взаємини один з одним. На думку відомого антрополога О. Лавджоя, вірність, як соціально-психологічне явище, має конкретне біологічне походження. Самці австралопітеків (попередників людей), як довів вчений, були керовані бажанням бути впевненими у своїх нащадках, намагалися забезпечувати самку всім необхідним за умови, якщо та буде зберігати їм вірність і не матиме потреби шукати іншого. Самка ж, отримуючи від цього самця підтримку в реалізації своєї материнської програми та оргазмічні відчуття, ще більше упевнювалася у необхідності бути вірною конкретному суб'єктові [9]. В подальшому, з розвитком моногамності та сімейних форм, взаємини подружжя стали носити не лише сексуальний, а й побутовий, розвивально-виховний, рекреаційний характер, що вимагало збереження інтимної інформації між двома особами [7; 10]. Так, потреба один в одному на фоні міжстатевих та сексуальних стосунків розповсюдилася й на інші сфери соціально-психологічного життя особистості, що

створювало підґрунтя для диференціації уявлень про вірність як про моральну цінність та когнітивно-емоційне утворення.

Висновки. Вірність – це моральне почуттєво-мотиваційне утворення, яке характеризується відданістю, лояльністю, незамінністю, прихильністю протягом тривалого часу до об'єкта уваги. Психологічний зміст поняття «вірність», полягає в его-ідентифікації та наявності у суб'єкта вірності ціннісного ставлення до об'єкта вірності, навіть, всупереч соціально прийнятих канонів. Така особистість, з одного боку, зберігає сталість у своїх поглядах та чесно розділяє ідеологію чи переконання окремої людини або певної групи осіб, і таким чином переживає відчуття належності до одного чи іншого. Це дозволяє їй бути активним учасником міжособистісної комунікації, утримувати вектори своєї діяльності, сформувати орієнтири власного становлення, утримувати відчуття захищеності, кристалізувати Я-концепцію. А, з іншого, – через призму своїх внутрішніх пошуків вона може переживати залежність та стримування особистісної свободи, що не дає можливості розширити коло інтересів для саморозвитку. У цьому випадку особистість фіксується на власній обмеженості і занурюється у відчуття своєї нереалізованості, що підвищує її невротизованість та призводить до викривлення прихильності між суб'єктами вірності. Вірність особистості проходить своє становлення від тимчасового емоційного стану симпатії до стійкого продукту когнітивно-емоційної єдності, що детермінується нейрогуморальними процесами. На противагу літературним уявленням про високоморальну вірність, для більшості тварин ця якість не є характерною, тоді як людині притаманна серійна вірність, яка обумовлена тривалим періодом вигодовування дітей та необхідністю виховання й турботи про них.

Література

1. *Александрова З.Е.* Словарь синонимов русского языка: практический справочник: Ок. 11 000 синонимов. Рядов. / З.Е. Александрова – 11-е изд., перераб. и доп. – М.: Рус. яз., 2001. – 568 с.
2. *Караванський С.* Практичний словник синонімів української мови. / Караванський С. - 3-є вид., опрацьоване та доповн. – Львів: БаК, 2008. – 512 с.
3. *Психологічний тлумачний словник* / [авт.-уклад. В. Б. Шапар]. – Х.: Прапор, 2004. – 640 с.
4. *Словарь русских синонимов и сходных по смыслу выражений* : ок. 5000 синоним. рядов : Более 20000 синонимов / Н. Абрамов; [Авт. предисл. Ю. Д. Апресян]. - 6-е изд., стер. - М. : Рус. словари, 1996. - XI,499.
5. *Словарь по этике [Текст]* / под ред. А.А. Гусейнова, И.С. Кона. — 6-е изд. — М. : Политиздат, 1989. — 447 с.
6. *Тофтул М. Г.* Сучасний словник з етики : Словник./ М.Г. Тофтул – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 416 с.
7. *Палмер Дж.* Эволюционная психология. Секреты поведения Homo sapiens: [Пер. с англ.] / Джек Палмер, Линда Палмер. - 2. междунар. изд. - СПб. : прайм-ЕВРОЗНАК ; М. : ОЛМА-ПРЕСС, 2003 (ПФ Красный пролетарий). - 382 с. : ил., табл.; 22 см. - (Секреты психологи. Проект Best Психология).
8. *Фишер Х.* Почему мы любим: природа и химия романтической любви = Why We Love: The Mature and Chemistry of Romantic Love / пер. с англ. Е. И. Милицкая. — М.: Альпина нон-фикшн, 2012. — 319 с.
9. *Хрисанфова Е.Н., Перевозчиков И.В.* Антропология: Учебник. 2-е изд. М., 1999. (Оуэн Лавджой К. Эволюция выпрямленного способа передвижения у человека // В мире науки. ScientificAmerican. № 1, 1998.)

10. *Durrant, R., & Ellis, B. J. Evolutionary Psychology // Comprehensive Handbook of Psychology / M. Gallagher & R. J. Nelson (Eds.). — New York : Wiley & Sons, 2003. — Vol. 3 : Biological Psychology.*

Транслітераційний переклад літературних джерел

1. *Aleksandrova Z.E. Slovar synonymov ruskohto yazyka: praktycheskyi spravochnyk: Ok. 11 000 synonymov. Riadov. / Z.E. Aleksandrova – 11-e yzd., pererab. y dop. – M.: Rus. yaz., 2001. – 568 s.*
2. *Karavanskyi S. Praktychnyi slovnyk sinonimiv ukrainskoi movy. / Karavanskyi S. - 3-ie vyd., opratsovane ta dopovn. – Lviv: BaK, 2008. – 512 s.*
3. *Psykholohichnyi tlumachnyi slovnyk / [avt.-uklad. V. B. Shapar]. – Kh.: Prapor, 2004. – 640 s.*
4. *Slovar ruskykh synonymov y skhodnykh po smyslu vyrazheniy : ok. 5000 synonym. riadov : Bolee 20000 synonymov / N. Abramov; [Avt. predysl. lu. D. Apresian]. - 6-e yzd., ster. - M. : Rus. slovary, 1996. - XI,499.*
5. *Slovar po etyke [Tekst] / pod red. A.A. Huseinova, Y.S. Kona. — 6-e yzd. — M. : Polytyzdat, 1989. — 447 s.*
6. *Toftul M. H. Suchasnyi slovnyk z etyky : Slovnyk./ M.H. Toftul – Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2014. – 416 s.*
7. *Palmer Dzh. Эволюционная психология. Секреты поведения Homo sapiens: [Per. s anhl.] / Dzhek Palmer, Lynda Palmer. - 2. mezhdunar. yzd. - SPb. : praim-EVROZNAK ; M. : OLMA-PRESS, 2003 (PF Krasnyi proletarij). - 382 s. : yl., tabl.; 22 sm. - (Секреты психологии. Проект Best Психология).*
8. *Fysher Kh. Pochemu my liubym: pryroda y khymiya romantycheskoi liubvy = Why We Love: The Mature and Chemistry of Romantic Love / per. s anhl. E. Y. Mylytskaia. — M.: Alpyna non-fykshn, 2012. — 319 s.*
9. *Khrysanfova E.N., Perevozchikov Y.V. Antropologiya: Uchebnyk. 2-e yzd. M., 1999. (Оуэн Лавдзхой К. Эволюция выpriamlennoho sposoba peredvyzheniya u cheloveka // V myre nauky. ScientificAmerican. № 1, 1998.)*
10. *Durrant, R., & Ellis, B. J. Evolutionary Psychology // Comprehensive Handbook of Psychology / M. Gallagher & R. J. Nelson (Eds.). — New York : Wiley & Sons, 2003. — Vol. 3 : Biological Psychology.*

Кашпур Ю. М. Психологические аспекты феномена верности. Исследована этимологическая и лексическая сущность понятия «верность». В статье автор презентует определение из синонимических и толковых филологических словарей. Проанализированы смысловое наполнение определений понятия верности в философских, этических и психологических словарях. Очерчено психологическую природу понятия верности через контент-анализ определений. Доказана неоднозначность трактовки верности в научных источниках, а так же сформулировано рабочее определение определения указанного феномена.

Учитывая недостаточную разработанность этой проблемы в психологии, автор идет по пути поиска психологической природы верности с позиций физиологической, антропологической и этологических наук, а также определяет исторические аспекты верности как феномена, имеющего конкретные социально-психологические корни. В этой статье доказано, что верность граничит с такими понятиями как привязанность, забота, эмпатия, доверие, обязательства, которые вносят в природу указанного явления психологическую

составляющую и определяют его консистенцию. Психологическое содержание понятия «верность», заключается в его-идентификации и наличии у субъекта верности ценностного отношения к объекту верности даже вопреки социально принятых канонов. Верность проходит свое становление от временного эмоционального состояния симпатии к устойчивому продукту когнитивно-эмоциональной единства, детерминируется нейрогуморальными процессами. Для людей характерна серийная верность, которая обусловлена длительным периодом вскармливания детей и необходимостью воспитания и заботы о них.

Ключевые слова: верность, синонимы верности, смысловое значение верности, психология верности, постоянство, преданность, лояльность, привязанность.

Kashpur Y. Psychological aspects of the phenomenon of loyalty. In this article studied etymological and lexical essence of the concept of "loyalty." The author presents a definition synonymous philological and explanatory dictionaries. Analyzes semantic content definitions of loyalty to the philosophical, ethical and psychological dictionaries. Author determined the nature of the psychological concept of loyalty by analyzing the context of the definitions of different authors. Discovered lack of a comprehensive definition of the phenomenon and definite ambiguity in the interpretation of loyalty academic sources.

Loyalty to personality passes its formation starting from the temporary emotional state of affection and to the firm product of cognitive and emotional unity that is determined by the neurohumoral processes. At the stage of *devotion*, oxytocin is the dominating hormone; it decreases anxiety and makes a person relaxed. Lack of this hormone induces an individuum to seek new regular contacts with its subject of loyalty. At the same time, vasopressin induces to build deep integrating relations with its subject of loyalty. Contrary to the beliefs in literature regarding the highly-moral loyalty, ethologists prove that the Homo sapiens species have a greater propensity for the "serial monogamy" than the clear one due to the long-time feeding of children and the need to bring them up and care for them. It was generalized from the intersexual and sexual relations to the other spheres of social and psychological life of a personality that created a basis for differentiation of beliefs about loyalty as a moral value, as well as cognitive and emotional formation.

Keywords: fidelity, faithfulness synonyms, semantic fidelity value, loyalty psychology, persistence, dedication, loyalty, attachment.

Відомості про автора:

Кашпур Юрій Михайлович – кандидат психологічних наук, доцент кафедри теоретичної та консультативної психології, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, м. Київ, Україна, ykashpur2@gmail.com.

Information about author:

Kashpur Yurii – candidate of psychological sciences, associate professor of department of theoretical and consultative psychology, National pedagogical university by M. Drahomanov, Kyiv, Ukraine, ykashpur2@gmail.com.

Статтю подано до друку 22.06.2017.